

KYSELYLOMAKE: FSD3546 KESTÄVÄ POLITIIKKA: PÄÄTTÄJÄKYSELY 2018

QUESTIONNAIRE: FSD3546 SUSTAINABLE POLICY-MAKING: FINNISH POLICY-MAKER SURVEY 2018

Tämä kyselylomake on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Kyselylomaketta hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

This questionnaire forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the questionnaire is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

Detta frågeformulär utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om frågeformuläret är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Kestävä politiikka 2018

SUOMALAISEN POLITIIKAN AIKAJÄNTEET

1.1. Mitä mieltä olet seuraavista politiikkaa yleisellä tasolla kuvaavista väittämistä? Vastaa sen mukaan, minkä koet olevan oikein, riippumatta siitä, miten näkemyksesi suhteutuu suomalaisen nykypolitiikan todellisuuteen. (1. Täysin samaa mieltä, 2. Jossain määrin samaa mieltä, 3. Jossain määrin eri mieltä, 4. Täysin eri mieltä)

1.1.1. Päätöksentekijöiden on jo nyt pyrittävä ratkomaan vuosikymmenten päässä siintäviä ongelmia

1.1.2. Poliittisten päätösten tulisi perustua äänestäjien vaaleissa ilmaisemaan tahtoon, ei tulevaisuutta luotaaviin asiantuntijaselvityksiin ja -kuulemisiin

1.1.3. Nykyäänestäjien on oltava valmiita tinkimään elintasostaan, jos tulevien sukupolvien hyvinvointi sitä vaatii

1.1.4. Maailma muuttuu niin nopeasti, ettei politiikassa kannata tehdä pitkälle tulevaisuuteen kurkottavia päätöksiä

1.1.5. Äänestäjien vaatimukset velvoittavat päätöksentekijöitä silloinkin kun ne voivat uhata jälkipolvien hyvinvointia

1.1.6. Päätöksiä tehdessään poliitikkojen tulee ensisijaisesti nojata tulevaisuutta koskevaan asiantuntijatietoon

1.1.7. Nykypolitiikan tulisi pyrkiä ratkaisemaan tämän hetken yhteiskunnallisia ongelmia eikä tulevaisuuden haasteita

1.1.8. Tulevaisuuden elinedellytykset on huomioitava tarkasti jo tämän päivän poliittisessa päätöksenteossa

1.1.9. Poliitikassa on kyettävä tekemään nopeita päätöksiä, vaikka niiden pitkän aikavälin seurauksia ei ehdittäisi kunnolla selvittää

1.1.10. Päättäjien on panostettava tulevaisuuden ongelmien ratkomiseen, vaikka siitä aiheutuisi lisäkustannuksia nykyisille veronmaksajille

1.1.11. Tulevaisuuden haasteet ratkeavat ajan myötä, ilman nyt tehtäviä poliittisia päätöksiäkin

1.1.12. Päätösten tulee perustua poliittiset jakolinjat ylittävään avoimeen ja huolelliseen valmisteluun, ei vain nyt vallassa olevien mielipiteisiin

1.2. Ajattele nyt valtiollista päätöksentekoa 2010-luvun Suomessa. Valtiollisella päätöksenteolla tarkoitamme hallituksen, ministeriöiden ja eduskunnan yhteistoimintaa, jonka tuloksena kansallisen tason poliittiset

päätökset syntyvät. Kuinka hyvin seuraavat väitteet mielestäsi kuvaavat sitä? (1. Täysin samaa mieltä 2. Jossain määrin samaa mieltä 3. Jossain määrin eri mieltä 4. Täysin eri mieltä)

1.2.1. Päätöksentekijät keskittyvät pääasiallisesti ajankohtaisiin, korkeintaan hallituskausittaisiin ongelmiin

1.2.2. Tulevien sukupolvien hyvinvoinnin turvaamiseksi poliitikot ovat valmiita asettamaan nykyisille äänestäjille lisäkustannuksia (verot, maksut, etuuksien leikkaaminen, jne.)

1.2.3. Poliittinen suunnittelu ja valmistelu on hätäistä

1.2.4. Vasta kauempana tulevaisuudessa realisoituvat ongelmat tulevat hyvin huomioituiksi päätöksenteossa

1.2.5. Päätöksenteossa painavat ensisijaisesti välittömät ryhmäkohtaiset intressit, ei asiantuntijatietoon perustuva harkinta

1.2.6. Tulevaisuuden huomioivaa politiikkaa tehdään silloinkin kun se edellyttää taloudellisia tiukennuksia nykyhetkessä

1.2.7. Laajasti osallistavat prosessit (kuulemiset, toimikunnat, työryhmät, ym.) ovat poliittisen valmistelutyön keskeisiä työkaluja

1.2.8. Hallitusohjelma kuvastaa ennen kaikkea puolueiden ja eturyhmien lyhyen tähtäimen tavoitteita, ei Suomen pitkän aikavälin strategiaa

1.2.9. Poliitikot pyrkivät tekemään kauaskantoisia ratkaisuja eivätkä vain haalimaan nopeita hyötyjä äänestäjilleen ja taustaryhmilleen

1.2.10. Usein ajatellaan, että pitkälle tulevaisuuteen suuntautuvien hankkeiden kustannukset ovat nykytilanteessa liian suuret

1.2.11. Tulevaisuuden kehitystä ja haasteita koskeva asiantuntijatieto huomioidaan päätöksenteossa huolellisesti

1.2.12. Useimmiten poliittiset ja taloudelliset resurssit pyritään ohjaamaan mahdollisimman ajankohtaisiin ja välittömiin haasteisiin

Seuraavat kolme kysymystä koskettavat ilmastonmuutosta, joka on merkittävä poliittinen kysymys ja joka edellyttää kauas tulevaisuuteen suuntautuvaa päätöksentekoa.

2.1. Kuinka valmis olisit tinkimään omasta elintasostasi ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi? (1. Olen valmis tinkimään paljon, 2. Olen valmis tinkimään jonkin verran, 3. Olen valmis tinkimään vain vähän, 4. En ole valmis tinkimään, 5. En osaa sanoa)

2.2. Kuinka valmiita arvioisit suomalaisten yleensä olevan tinkimään omasta elintasostaan ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi? (1. Valmiita tinkimään paljon, 2. Valmiita tinkimään jonkin verran, 3. Valmiita tinkimään vain vähän 4. Eivät ole valmiita tinkimään, 5. En osaa sanoa)

2.3. Kuinka huolestunut itse olet ilmastonmuutoksesta? (1. Erittäin, 2. Jonkin verran, 3. Melko vähän, 4. En lainkaan, 5. En osaa sanoa)

Seuraavaksi kysymme tekijöistä, jotka ovat mahdollisesti vaikuttaneet saattaneet vaikuttaa suomalaisen politiikan aikajänteeseen 2010-luvulla.

3.1. Arvioi miten seuraavat **instituutiot ja toimijat** ovat vaikuttaneet valtiollisen päätöksenteon aikajänteeseen **2010-luvun Suomessa**. Lyhyt aikajänne korostaa nykyhetken vaatimuksia, nopeita ja suljettuja valmisteluprosesseja, sekä välittömiä tuloksia. Pitkä aikajänne korostaa tulevaisuuden haasteita, huolellisia ja laajasti osallistavia valmisteluprosesseja, sekä maltillisia tulosodotuksia. (1. Lyhentänyt paljon, 2. Lyhentänyt jonkin verran, 3. Ei vaikutusta, 4. Pidentänyt jonkin verran, 5. Pidentänyt paljon)

3.1.1. Tutkijayhteisö (yliopistot, tutkimuslaitokset, think tankit, ym.)

3.1.2. Poliittiset puolueet (ml. puolueiden poliitikot)

3.1.3. Kansalaisjärjestöt

3.1.4. Valtionhallinto (virkamiehistö, valmisteluprosessit, ym.)

3.1.5. Työmarkkinajärjestöt

3.1.6. Kansainväliset järjestöt ja sopimukset (YK, ym.)

3.1.7. Euroopan Unioni (lainsäädäntö ja muut ohjaustoimet)

3.1.8. Hallitus

3.1.9. Oppositio eduskunnassa

3.1.10. Media (some, lehdet, televisio, radio)

3.1.11. Suuryritykset

3.1.12. Äänestäjät

3.1.13. Eduskunnan valiokunnat

3.2. Entä missä määrin seuraavat **ilmiöt ja käytännöt** ovat mielestäsi **hankaloittaneet** pitkäjänteisen politiikan tekemistä **Suomessa 2010-luvulla?** (1. Ei lainkaan, 2. Hieman, 3. Tuntuvasti, 4. Paljon)

- 3.2.1. Poliitiikan tuloskeskeisyys
- 3.2.2. Valtionhallinnon toimijoiden puutteellinen yhteistyökyky (ns. hallinnon siiloutuminen)
- 3.2.3. Ongelmien kaukaisuus ja hidas konkretisoituminen (ts. ajankohtaisuuden puute)
- 3.2.4. Hallituskauden lyhyys
- 3.2.5. Poliitiikan hektisyys ja nopeasti muuttuva agenda
- 3.2.6. Ilmiöiden kompleksisuus ja tulevaisuutta koskevan tiedon epävarmuus
- 3.2.7. Tiukka sitoutuminen hallitusohjelmaan
- 3.2.8. Äänestäjien lyhytjänteisyys
- 3.2.9. Somevetoinen henkilöitynyt mediapolitiikka

Viimeinen teemakokonaisuus käsittelee politiikan pitkäjänteisyyden edistämistä ja kansalaisosallistumisen kehittämistä. Etsimme käytännönläheisiä ehdotuksia suomalaisen demokratian vahvistamiseen.

4.1. Kerro missä määrin seuraavat asiat voisivat mielestäsi **pidentää** suomalaisen politiikan aikajännettä? (1. Ei vaikutusta, 2. Hieman, 3. Tuntuvasti, 4. Paljon)

- 4.1.1. Hallinnonalojen välisen yhteistyön lisääminen ja valtionhallinnon kokonaisuuden tiiviimpi koordinointi
- 4.1.2. Tulevaisuusasiames, joka valvoo että tulevat sukupolvet otetaan päätöksenteossa huomioon (vrt. lapsiasiavaltuutettu)
- 4.1.3. Hallitus-oppositiorajan ylittävän parlamentaarisen yhteistyön lisääminen (parlamentaariset työryhmät, ym.)
- 4.1.4. Ministeriöiden ennakoivan tulevaisuus- ja strategiatyön vahvistaminen
- 4.1.5. Tavallisten kansalaisten laajempi kuuleminen esimerkiksi edustavien kansalaisraatien välityksellä
- 4.1.6. Tutkimus- ja selvitystyön resurssien lisääminen ja tietoperustaisuuden vahvistaminen poliittisessa valmistelussa
- 4.1.7. Järjestäytyneitä vaikuttajaryhmiä laajasti edustavien foorumien kehittäminen ja vahvistaminen (esim. kestävän kehityksen toimikunta)
- 4.1.8. Puolueiden ohjelma- ja strategiatyön vahvistaminen

4.1.9. Tulevaisuusvaliokunnan toimivallan lisääminen

4.2. Entä mitä mieltä olet seuraavista väittämistä, jotka koskevat **kansalaisten poliittista osallistumista Suomessa**? (1. Täysin samaa mieltä, 2. Jossain määrin samaa mieltä, 3. Jossain määrin eri mieltä, 4. Täysin eri mieltä, 5. En osaa sanoa)

4.2.1. Olisi hyvä asia suomalaisen demokratian kannalta, jos kansalaiset osallistuisivat politiikkaan nykyistä enemmän

4.2.2. Kansalaisille pitäisi antaa enemmän suoraa ja sitovaa päätösvaltaa valtiotason päätöksenteossa (esim. kansanäänestykset, osallistava budjetointi, ym.)

4.2.3. Enemmistö kansalaisista kykenee muodostamaan perusteltuja mielipiteitä myös monimutkaisissa yhteiskunnallisissa kysymyksissä, jos heille annetaan riittävästi tietoa

4.2.4. Kansalaisia tulisi kuulla laajemmin ja heidän neuvonantovaltaansa tulisi lisätä valtiotason päätöksenteossa (esim. kansalaisaloitteet, keskustelevat kansalaisraadit, ym.)

4.2.5. Uusilla osallistumiskeinoilla massat saadaan mukaan yhteiskunnan kehittämiseen ja edustuksellisen demokratian legitimitetti vahvistuu

4.2.6. Kansalaisten osallisuutta pitäisi vahvistaa kansalaispätevyiden kehittämiseen tähtäävällä sivistämistyöllä (keskustelutilaisuudet, tietopaketit, someviestintä, ym.)

4.2.7. Kansalaisten osallisuutta pitäisi lisätä kuntatason päätöksenteossa

4.3. **Tämän kokonaisuuden lopuksi esitämme muutaman väitteen koskien yhtä tiettyä osallistamismenetelmää.** Eri puolilla maailmaa on valtio-, alue- ja kuntatason päätöksenteon tukena kokeiltu puntaroivan kansalaiskeskustelun foorumeita kuten kansalaisraateja ja -kokouksia. Niissä satunnaisotannalla valitut kansalaiset tarkastelevat jotakin asiakysymystä huolellisesti ja antavat siitä suosituksia tai tekevät päätöksiä. Foorumit kuulevat eri näkökantojen edustajia ja asiantuntijoita. Lisäksi niillä on aikaa puntaroida asiakysymystä usean päivän ajan.

Miten paljon luottaisit kansalaisfoorumiin, jolla olisi **valtiotason päätöksenteossa** valta... (1. En lainkaan, 2. Vain hieman, 3. Jonkin verran, 4. Paljon, 5. Täysin, 6. En osaa sanoa)

4.3.1. ...laatia kansalaisille kannanottoja poliittisista kysymyksistä

4.3.2. ...tarjota äänestäjille neuvoa vaaleissa ja kansanäänestyksissä

4.3.3. ...neuvoa päättäjiä miten yksittäisissä poliittisissa kysymyksissä tulisi päättää

4.3.4. ...neuvoa päättäjiä siitä, mitä ongelmia tulisi pitää muita tärkeämpinä

4.3.5.velvoittaa päättäjät äänestämään jollakin tavalla tietyissä asiankysymyksissä

Lopuksi kysymme muutaman **sinua itseäsi** koskevan taustakysymyksen

5.1. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? (1. Täysin samaa mieltä, 2. Jossain määrin samaa mieltä, 3. Jossain määrin eri mieltä, 4. Täysin eri mieltä)

5.1.1. Olen miettinyt paljon sitä mitä aion tehdä tulevaisuudessa

5.1.2. En ole niin kovin huolissani tulevista asioista

5.1.3. Ajattelen tulevaisuutta vain hyvin vähän

5.1.4. Puoli vuotta tuntuu minulle pitkältä ajalta

5.1.5. Pohdin tulevaisuutta paljon, ja tunnen että se lähestyy nopeasti

5.1.6. Yleensä tuntuu siltä että aika kuluu liian nopeasti

5.2 Kuulusissa esseessään filosofi Isaiah Berlin jaotteli ihmiset siileiksi ja ketuiksi. "Siilimäinen" henkilö on omaksunut yhden yleisen näkökulman tai periaatteen, ja pyrkii selittämään kaikki asiat ja ratkaisemaan kaikki ongelmat sitä soveltaen. "Kettumainen" henkilö taas keskittyy yksityiskohtiin ja pyrkii niiden kautta tuottamaan luovia ratkaisuja tapauskohtaisesti. Arvioi itseäsi tämän jaottelun kautta. Mihin kohtaan asettaisit itsesi skaalalla, jossa 0 tarkoittaa, että olet mielestäsi selkeästi "siilimäinen" ajattelija ja 10 tarkoittaa, että olet mielestäsi selkeästi "kettumainen" ajattelija? (liukuvalitsin 0-10)

5.3. Sukupuoli (1. mies, 2. nainen)

5.4. Ikä, Mikä on syntymävuotesi? (alasetoalikko)

5.5. Jälkikasvu, Onko sinulla lapsia/lapsenlapsia? (1. Kyllä, 2. Ei)

5.6. Jos sinulla on korkeakoulututkinto (AMK tai yliopisto), miltä alalta se on? (1. Matemaattis-luonnontieteellinen, 2. Humanistinen, 3. Yhteiskuntatieteellinen, 4. Kauppatieteellinen, 5. Lääketieteellinen, 6. Teknillinen, 7. Oikeustieteellinen, 8. Taiteellinen, 9. Sotatieteellinen, 10. Muu, 11. Ei koske minua)

5.7. Mikä seuraavista kuvaa parhaiten toimenkuvaasi? (1. Ammattipoliitikko (kansanedustaja, ministeri, poliittinen virkamies), 2. Puoluejärjestöaktiivi (ml. puolueiden työntekijät), 3. Virkamies, 4. Tutkija, 5. Etujärjestötoimija)

5.7.1. (Jos virkamies tai tutkija) Millä hallinnonalalla toimit? (1. Eduskunta, 2. Valtioneuvoston kanslia (VNK), 3. Ulkoministeriö (UM), 4. Oikeusministeriö (OM), 5. Sisäministeriö (SM), 6.

Puolustusministeriö (PLM), 7. Valtiovarainministeriö (VM), 8. Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM), 9. Maa- ja metsätalousministeriö (MMM), 10. Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM), 11. Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM), 12. Sosiaali- ja terveysministeriö (STM), 13. Ympäristöministeriö (YM))

5.8. Kuinka monta vuotta olet toiminut tässä tai vastaavassa toimenkuvassa? (1. Alle 5 vuotta, 2. 5-10 vuotta, 3. 10-20 vuotta, 4. 20-30 vuotta, 5. Yli 30 vuotta)

5.9. Kuinka vakiintunut oma puoluekantasasi on? (1. Olen kannattamani puolueen jäsen, 2. Täysin vakiintunut, mutta en ole puolueen jäsen, 3. Melko vakiintunut, 4. Ei kovinkaan vakiintunut, 5. Ei lainkaan vakiintunut)

5.10. Kuinka usein otat **yksityishenkilönä** osaa kasvatusten, puhelimitse tai tietokoneen välityksellä (sosiaalinen media, ym.) tapahtuvaan väittelyyn, jonka aiheena on päivänpoliittiset asiat ja valinnat? (1. Päivittäin, 2. Muutaman kerran viikossa, 3. Muutaman kerran kuukaudessa, 4. Harvemmin, 5. En koskaan)